

Автор: *Піддячий Микола Іванович* – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу STEM-освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, член-кореспондент Міжнародної Слов'янської Академії освіти імені Яна-Амоса Коменського.

Розроблений професором Піддячим Миколою Івановичем термін «Рашизм», що перекладений на англійську, французьку і німецьку мови, допоможе українцям та світовій спільноті глибше усвідомити небезпечність для цивілізації цього явища й об'єднатися з метою його знищення.

Рашизм (rashyzm) – імперська авторитарно-тоталітарна система державно-політичного режиму Російської Федерації (Росії) створена президентом-диктатором В. Путіним із підтримкою 83% російського населення (російська соціологічна агенція «Левада-центр» 24-30 березня 2022 р.). Жорстко регламентуючи роботу державних і суспільних інституцій та приватні сфери життя російський режим позбавив їх можливості самостійності у політичній, економічній і господарській, культурній, виховній, релігійній й іншій діяльності. З початку ХХІ століття рашисти розробили і послідовно впроваджували прихований геноцид українського народу з усіма ознаками державного тероризму, здійснюючи безпрецедентну агресивно-войовничу політику з елементами фашизму, нацизму, шовінізму, кібервійни та егоїстичного відношення до світової цивілізації. Це дає підстави для надання Росії статусу «Терористична держава Російська Федерація» (ТДРФ).

Широке вживання терміну рашизм українцями й міжнародне його поширення відбувалося у процесі яскраво вираженого почуття ненависті українського демократичного суспільства до авторитарно-тоталітарної Росії і підтримуючих режим росіян, які приймали рішення про неспровоковану війну проти України та: 1) забезпечували політичний, інформаційно-пропагандистський, військовий, ресурсний та технологічний супровід; 2) підтримували розроблену російськими ідеологами шовіністичну політику росіян по відношенню до українців та інших народів, націй і народностей; 3) використовували ресурси (нафта, газ, діаманти, золото та інші корисні копалини) для організації та здійснення тероризму. Значна кількість капіталу, отриманого від реалізації ресурсів, спрямовувалася рашистами (прибічниками рашизму) для забезпечення динамічного розвитку воєнно-промислового комплексу, що давало можливість володіння значною кількістю всіх видів озброєння.

Особливостями рашизму в сучасних умовах є:

1. Відсутність у стратегії всебічного розвитку Росії та її народу цивілізаційної парадигми, національної ідеї, вмотивованості, патріотизму, соціальної-економічної концепції тощо;

Зображення символу рашизму на приміщенні під час репетиції параду у Москві до 9 травня 2022 року

2. Застосування «кремлівськими ідеологами» методик і технологій формування деформованої свідомості росіян та людства з метою викривлення еволюційно сформованого об'єктивного цивілізаційного життєвого простору (історичний та сучасний вимір);

3. Відсутність у значної більшості росіян Свободи як складової фундаментальної характеристики особистості за її сутнісними (ключовими) ознаками, що позбавляє їх здатності обирати своє буття та керувати ним відповідно до власних бажань, інтересів і цілей на основі знань оточуючої дійсності, отриманих через відчуття, сприймання тощо;

4. Посягання на державний суверенітет і територіальну цілісність України та держав-сусідів;

5. Втаємничення терористичних намірів кремлівської владної верхівки по відношенню до держави Україна та її народу;

6. Проголошення курсу на деукраїнізацію, демілітаризацію, денацифікацію та нейтралізацію українців;

7. Геноцид по відношенню до українців (зафіксований (юридично оформлений) українськими та світовими інституціями);

8. Продукування людиноненавистницької ідеології;

9. Наявність сучасної військової техніки і нищівних технологій для здійснення силового варіанту у досягненні поставленої мети;

10. Гібридний підхід до ведення війни;

11. Застосування технологій ілюзорності мирних переговорів під час війни з метою нанесення нищівних ударів по Україні та її населенню;

12. Розміщення російських військ у Республіці Білорусь та використання її території для нападу на Україну;

13. Порушення угод та протоколів Женевської конвенції тощо.

Слід зазначити, що сутність Росії та її народу формувалася століттями. Її багатовікову поведінку по відношенню до держав, суспільств та культур в історичному вимірі охарактеризовано у творчості найталановитіших людей, що свідомо і сміливо заявляли про «моральні» й життєві принципи, агресивність і безкомпромісність у досягненні егоїстичних інтересів будь-якою ціною. Поступова деградація Росії впродовж усієї історії висвітлювалася не лише українськими й іноземними громадськими, культурними, політичними діячами, письменниками-класиками, філософами, політологами та поетами, а й російськими:

«Кохайтесь, чорнобриві, Та не з москалями, Бо москалі – чужі люде, Роблять лихо з вами» – український поет, письменник Тарас Шевченко.

«Москва, узявши з вас присягу, як захоче, так з вами і з Вітчизною нашою вчинить. Тоді присяга ваша й душу вашу занапастить, і Вітчизну в безодню кине, і вольності позбавить ...» – український гетьман Пилип Орлик.

«Ви байстрюки катів осатанілих, не забувайте виродки ніде: народ мій є, в його гарячих жилах козацька кров пульсує і гуде» – український поет, журналіст, шістдесятник Василь Симоненко.

«Росіянин чи, простіше кажучи, – москаль або руський, все одно, чи він «цареві-батюшці» служить, чи соціалістом-революціонером себе називає, чи нарешті в большевики-комуністи пошився – він однаковий: без брехні жити не може. Обманювати – для нього перше діло. Обманом, брехнею, підбурюванням та крутіємством він цілі віки жив. Обман для нього другою натурою стався. Обманом

він інші народи поневолював» – український військовий і політичний діяч Симон Петлюра.

«З москалями нема спільної мови» – український політичний діяч Степан Бандера.

«У кожної нації свої хвороби. У Росії – невиліковна» – українська письменниця, поетеса Ліна Костенко.

«Росія безумовно є нацією завойовників... Росія – це величезна кількість награваного добра», – німецький філософ Карл Маркс.

«Я повернувся з Росії. Який жах! який нікудишній блеф! Яка брудна і безглузда історія! Як усе це гротескно і злочинно! Все це огидно, страшно, немислимо бридко... Брудно, бідно, огидно. Тюрма. Всюди поліція, бюрократія і страшений хаос. Все блеф і тиранія» – французький письменник Луї-Фердінан Селін.

«Ніколи нічого не замишляйте проти Росії, тому що на кожен вашу хитрість вона відповість своєю непередбачуваною дурістю» – німецький державний і політичний діяч Отто фон Бісмарк.

«Убивство – засіб скидання з престолу, який завжди застосовувався в Росії» – французький політик-дипломат Шарль Талейран.

«Мені здається, що найяскравішою рисою московської національної вдачі є саме садистська жорстокість, як гумор – для англійської. Найцікавішою рисою московської жорстокості є її диявольська вигадливість, її, як б сказав, естетична вишуканість. Кажу тут не про жорстокість, яка виявляється інколи як вибух хворої або зіпсованої душі... Я тут говорю про масову психологію, про народну душу, про масову жорстокість» – російський письменник Максим Горький.

«У Росії дві напасті. Внизу – влада п'їтьми, вгорі – п'їтьма влади» – російський письменник, журналіст Володимир Гіляровський.

«Росія – це одна шоста частина світла і п'ять шостих п'їтьми» – російський письменник, журналіст Володимир Колечицький.

«Російський народ – глибоко нещасний народ, але й глибоко нечистий, грубий і, головне, – брехливий дикун» – рос. письменник, перекладач Іван Бунін.

«В усім світі є тільки дві країни для порівняння – це Японія, у якої нічого немає й усе є, і Росія, у якої все є і нічого немає» – рос. політолог, державний діяч Павло Бородін.

«Росія – найбільш найнаціоналістичніша країна у світі, країна небачених ексцесів націоналізму, пригноблення підвладних національностей, русифікації, країна національного бахвальства. Країна, в якій усе націоналізовано, аж до вселенської церкви Христової. Країна, яка вважає себе єдиною обраною і яка відкидає всю Європу як гниль і породження диявола, що приречене на загибель. Зворотнім боком російського смирення є надзвичайна російська зарозумілість» – російський філософ Микола Бердяєв.

«Росія – найбільша паскудна, до блювоти бридка країна у всій світовій історії. Методом селекції там вивели жахливих моральних виродків, у яких саме поняття Добра і Зла вивернуте навиворіт. Всю свою історію ця нація борсається в лайні і при цьому бажає потопити в ньому весь світ» – російський філософ, письменник, публіцист Іван Ільїн.

Дуже влучно про Росію та її ставлення до власного народу сказав і російський поет-народоволець і каторжанин Петро Якубович у вірші «К Родине»:

За что любить тебя? Какая ты нам мать?
Когда и мачеха бесчеловечно злая
Не станет пасынка так беспощадно гнать,
Как ты детей своих казнишь, не уставая?
Любя, дала ль ты нам один хоть красный день
На наш весенний путь, раскинутый широко?
Ты навела с утра зловещей тучи тень,
По капле кровь из нас всю выпила до срока!
Как враг губила нас, как яростный тиран!
Во мраке без зари живыми погребала,
Гнала на край земли, в снега безлюдных стран,
Во цвете силы убивала...
Мечты великие без жалости губя,
Ты, как преступников, позором нас клеймила,
Ты злобой душу нам, как ядом напоила...
Какая ж мать ты нам? За что любить тебя?..

«Тяжелый русский дух, нечем дышать и нельзя лететь» – российский поэт Александр Блок.

«Московия – русь тайги, монгольская, дикая, звериная» – российский писменник Олексій Толстой.

«Не народ, а скотина, хам, дикая орда душегубов и злодеев», «Дикий мы, темный, несчастный народ» – российский писменник Михайло Булгаков.

«Прощай, немытая Россия, страна рабов, страна господ. И вы, мундиры голубые, и ты, им преданный народ» – российский поэт Михаїл Лермонтов.

«Русский есть наибольший и наинаглейший лгун во всем свете» – российский писменник Иван Тургенев.

«Дайте россиянину карту звездного неба, и утром он вернёт её вам исправленной» – российский писменник Федір Достоевський.

«Самолюбие и самомнение у нас европейские, а развитие и поступки азиатские» – российский писменник Антон Чехов.

«Народ (российский), который блуждает по Европе и ищет, что можно разрушить, уничтожить только ради развлечения» – российский писменник Федір Достоевський.

«...Рассея-дура. Ни Европа, ни Азия, ни быль, ни фантазия» – российский поэт Дем'ян Бідний.

«Русские – народ, который ненавидит волю, обожествляет рабство, любит оковы на своих руках и ногах, любит своих кровавых деспотов, не чувствует никакой красоты. Грязный физически и морально, столетиями живёт в темноте, мракобесии, и пальцем не пошевелил к чему-то человеческому, но готовый всегда неволить, угнетать всех и вся, весь мир. Это не народ, а историческое проклятие человечества» – российский писменник-публіцист Иван Шмельов.

«Ах, как тяжело, как невыносимо тяжело порою жить в России, в этой вонючей среде грязи, пошлости, лжи, обманов, злоупотреблений, добрых малых мерзавцев, хлебосолов-взяточников, гостеприимных плутов – отцов и благодетелей взяточников!» – российский поэт-публіцист Иван Аксаков.

Після неспровокованого повномасштабного військового вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року висловилися ряд провідних політиків світу (витримки із публікацій інтернет-видань):

«Диктатор Путін воєнний злочинець...» – Президент США Джо Байден (BBC News 25.03.2022р.). «Президент США Джо Байден 12 квітня вперше означив словом «геноцид» дії, до яких вдається Росія на території України» (Радіо Свобода 13.04.2022р.);

«Президент Путін звинувачується у скоєнні воєнних злочинів і я зроблю усе можливе, щоб знекровити його військову машину» – прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон (Укрінформ 09.04.2022р.);

«Відповідальний за розв'язану війну Росії проти України лише Путін» – Олаф Шольц (Радіо Свобода 18.03.2022р.);

«У війні з Росією ми стоїмо поруч з Україною. Я звертаюся до президента Володимира Зеленського з братньою підтримкою Франції», – Президент Франції Еммануель Макрон (Укрінформ 02.03.2022р.);

«За скоєні злочини проти українців і України Росія має бути визнана світом державою-спонсором тероризму, а російські збройні сили – терористичною організацією» – Президент України Володимир Зеленський (DW 20.04.2022р.);

«Росіяни ви не «освободітелі» – ви чума, ви кати, які приносять муки на святу Українську землю...» – Президент України (2005-2010рр.) Віктор Ющенко (Українська правда 02.03.2022р.);

«Варварство, дикість людини можуть бути неусвідомленими і свідомими. Варвар і дикун «неандерталець» – це природно. Сучасний варвар і дикун російського походження – це значно гірше: адже він вважає себе «цивілізованим»... Втім така «цивілізація» без внутрішньої культури, духовності, зомбованість рашистів на відверте зло, нечуване насилля – це обертається для українців віковичною трагедією, навіть трагедією для всього демократичного людства...» – український педагог, науковець, поет та військовий Григорій Васянович.

Разом з тим команда прихильників прихованої рашиської терористичної політики формувалася з 2000 року як в середині держати, так і на міжнародному рівні. Регулювалися ці відносини засобом матеріальних ресурсів, отриманих від реалізації державними інституціями, олігархами та приватними структурами корисних копалин за пільговими цінами з метою формування лояльності до рашиської політики. Географія прихильників рашистської політики від керівників держав, нездатних розставити цивілізаційні пріоритети, до політиків, бізнесменів, чиновників, функціонерів, що зацікавлені у підвищенні економічних показників за рахунок російських енергетичних та матеріальних ресурсів. Це дозволяло Росії мати значну кількість законспірованих «менеджерів» для вирішення егоїстичних потреб правлячої верхівки та їхніх посіпак, а також лобіювання інтересів як у регіональних, так і світових державних, комерційних та громадських інституціях (ООН, ЄС, Рада Європи, НАТО, транснаціональні компанії та бізнес структури тощо).

Під лозунгом денацифікації, демілітаризації та захисту інтересів російськомовного населення України із особливою жорстокістю орками (зневажлива назва російських окупантів, яка використовується після вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року) знищувалися українці та інфраструктура на значній території України (Бородянка, Буча, Маріуполь, Мелітополь, Харків, Ізюм,

Чернігів та інші). Це засвідчує, що метою неспровокованого повномасштабного нападу Росії було знищення українства та приєднання територій України до їхнього складу.

Зазначимо, що незважаючи на звернення предстоятелів релігійних конфесій і церков України та світу диктатор В. Путін нарощує її з вищим рівнем егоїстичної жорстокості із залученням його «опричників», «людоїдських» еліт, країн і угруповань лояльних до його терористичної політики. Суттєвим є факт, що проігнорованим залишилося навіть звернення предстоятеля Української Православної Церкви Московського патріархату Митрополита Онуфрія (від 24.02.2022 р.): «Як Предстоятель Української Православної Церкви, звертаюся до вас та до всіх громадян України. Сталася біда. На превеликий жаль Росія розпочала воєнні дії проти України і в цей доленосний час закликаю вас не впадати в паніку, бути мужніми і проявити любов до своєї Батьківщини і один до одного. Закликаю вас перш за все до посиленої покаянної молитви за Україну, за наше військо і наш народ, прошу забути взаємні чвари і непорозуміння та об'єднатися любов'ю до Бога і до нашої Батьківщини.

В цей трагічний час ми виражаємо особливу любов та підтримку нашим воїнам, які стоять на сторожі та оберігають і захищають нашу землю і наш народ. Нехай Бог їх благословить і береже!

Відстоюючи суверенітет та цілісність України, ми звертаємось також до Президента Росії та просимо негайно припинити братовбивчу війну. Український і російський народи вийшли із Дніпровської купелі хрещення і війна між цими народами це повторення Каїнового гріха, який по заздрості убив свого рідного брата. Така війна не має виправдання ні у Бога, ні у людей.

Закликаю всіх до здорового глузду, який навчає нас вирішувати свої земні проблеми у взаємному діалозі та взаємному розумінні, і щиро надіюсь, що Бог простить нам наші гріхи і мир Божий запанує на нашій землі та у всьому світі!».

Представниками партій, владних структур та суспільних інституцій Російської Федерації, що за високу платню зголосилися обслуговувати рашистську політику диктатора В. Путіна були: голова Державної думи – В. Володін та депутати; голова Ради Федерації – В. Матвієнко; голова уряду – М. Мішустін та співробітники; міністр оборони – С. Шойгу та армія; голова Федеральної служби безпеки – О. Бортніков та працівники спецслужби; заступник голови Ради безпеки – Д. Медведєв; політичні партії і рухи; журналісти, представники культури і мистецтва тощо. У процесі реалізації рашиської політики значну роль відіграли підконтрольні Путіну олігархи, що сформували свій капітал завдячуючи йому. Вони оперативно використовували всі наявні ресурси за його прямим розпорядженням.

За тероризм проти українського народу та посягання на територіальну цілісність України диктатор В. Путін проголошений світовими лідерами на чолі з президентом США Джо Байденом воєнним злочинцем. Злочини Путіна та його «опричників» проти українців та людства розглядаються в українських та міжнародних трибуналах і судах й назавжди увійдуть у світову історію.

Усвідомлення насування глобальної катастрофи від рашистів змусило прогресивні країни 7 квітня 2022 року підтримати поданням від України про виключення Росії зі складу Ради ООН з прав людини. За проголосувало 93 держави, проти 24, утрималося 58. Росію не підтримала жодна країна Європи, хоча Вірменія та Азербайджан не брали участі у голосуванні. Слід зазначити, що на результати голосування вплинуло: 1) ігнорування цінностей цивілізованого світу та зневажливе ставлення до людства значної кількості росіян; 2) руйнування військових планів рашистів по захопленню України за 3-4 дні; 3) домінування пріоритету цінностей демократичного світу (духовність, свідомість, моральність, почуттєвість, патріотизм, компетентність і лише потім матеріальність).

Успіхи України у боротьбі з рашизмом стали можливими завдяки: 1) професійності військових на чолі з головнокомандувачем Збройних сил України В. Залужним, силам територіальної оборони, незламності українців та принциповій позиції президента В. Зеленського – розділити долю з народом, залишившись жити і наполегливо працювати у Києві; 2) наданню військової та гуманітарної допомоги значною кількістю країн цивілізованого світу; 3) застосуванню безпрецедентних політичних та економічних санкцій країнами світового співтовариства, на чолі

з державами-лідерами США та Великобританією, до російських державних інституцій, банків, комерційних структур, олігархів, фізичних осіб, членів родин В. Путіна та найближчого оточення, керівників державних установ тощо.

Приходимо до висновку, що боротьба з рашизмом та його наслідками є завданням загальноцивілізаційним, оскільки маємо убезпечити негативний вплив на біосферу, ноосферу та сприяти зменшенню некросфери з метою розроблення простору доступного для життя у гармонії з природою, що по суті окреслює перспективи цивілізації. Цим самим людство зменшуватиме рівень колективного егоїзму, формуючи свідомість і розвиваючи її рівні. Разом з тим маємо усвідомлювати, що рашизм є тимчасовим явищем, оскільки люди підійшли до відповідального періоду життя на планеті – пізнанні самих себе та розумінні необхідності єдності світу, що дозволить перетворити гармонію сукупного духовного та інтелектуального ресурсу і його творчої енергії у вирішальний фактор еволюційного поступу.

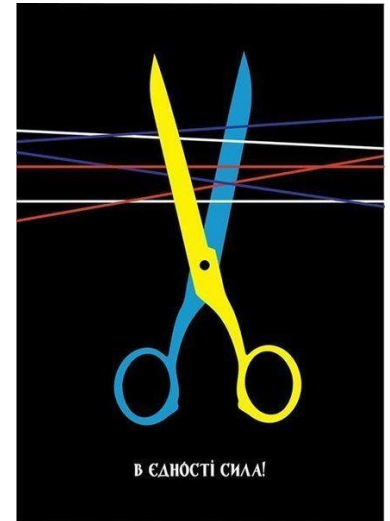

Зображення символу рашизму на знищеному ворожому російському танку – весна 2022 року.

Зображення символу рашизму на знищеній ворожій російській бойовій машині піхоти – весна 2022 року.

Отже, рашисти та інші екстремістсько налаштовані угруповання не матимуть перспектив за умови, що людство продукуватиме ціннісний ряд з пріоритетом на духовність, сформувавши «об'єднаний силовий щит» для захисту істинних цивілізаційних цінностей. Це означає, що з метою уникнення від неспровокованих агресій вищі цінності мають бути завжди домінуючими у розбудові як міжособистісних відносин, так і світових цивілізаційних, а матеріальні лише одним із супутніх засобів у її досягненні. На прикладі життя і діяльності авторитетного у світі президента України Володимира Зеленського бачимо, що на сьогодні домінуючими у нього є людські якості і цінності, які дозволяють об'єднати обрану ним команду, українців та світову спільноту на шляху знищення як окупаційних російських військ на території України, так і рашизму в цілому.

В єдності сила!

Літ.: 1) Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва; редкол.: О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, Л. Д. Березівська, І. Д. Бех, В. Ю. Биков, М. С. Гальченко, В. В. Засенко, С. А. Калашнікова, М. О. Кириченко, Л. Б. Лук'янова, В. Г. Панок, В. О. Радкевич, О. Я. Савченко, М. М. Слюсаревський, О. В. Сухомлинська]: 2-ге вид, допов. Та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.; 2) Как победить Россию в войне будущего / Владимир Горбулін. Видавництво Брайт Букс. 2020 р. – 256 с.; 3) Микола Іванович Піддячий: особистість, педагог, вчений : біобібліогр. покажч. / НАПН України: Ін-т педагогіки, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Штома Л. Н. ; наук. ред.: Бех І. Д., Пономаренко Л. О.]. – Харків: «Діса плюс», 2021. – 160 с. – (Серія «Ювіляри НАПН України» ; вип. 36); 4) Ноосфера Вернадського, сучасна освіта і наука: колективна монографія / За наук. ред. А. П. Самодрин. Київ–Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2022.